

مقطع تحصیلی: کاردانی کارشناسی رشته: کاردانی حرفه ای معماری ترم: ۲... سال تحصیلی: ۱۳۹۸ - ۱۳۹۹

نام درس: مقدمات طراحی معماری.. نام و نام خانوادگی مدرس: ... حدیث داوده....

آدرس email مدرس:hadisdavoodeh@yahoo.com..... تلفن همراه مدرس: ۰۹۳۷۲۵۵۴۸۸۳

جزوه درس مقدمات طراحی معماری مربوط به هفته : دهم
text: دارد ندارد
voice: دارد ندارد
power point: دارد ندارد

تلفن همراه مدیر گروه :

روند طراحی (مسیر از سؤال به جواب):

در طراحی ساختمان‌ها معماران روش‌های مختلفی را به کار می‌برند. یکی از منطقی‌ترین روش‌های طراحی، روش «مسیر از سؤال به جواب» است. در این روش در لحظات آغازین طراحی سؤالاتی نظیر: مظلوف چیست؟ چگونه ظرفی برای این مظلوف خاص مناسب است؟ ظرف چه شکلی داشته باشد؟ جنس آن چه باشد؟ چگونه ساخته شود؟ و بسیاری سؤالات دیگر برای طراح مطرح می‌شود. او سعی می‌کند با جمع‌آوری اطلاعات، آگاهی خود را در خصوص سؤالات طرح شده بالا ببرد. او به تجزیه و تحلیل داده‌ها می‌پردازد. با سنجش دقیق می‌تواند به نتیجه‌گیری و تصمیم‌گیری صحیح دست یابد. البته تجربیات قبلی او در این زمینه تأثیر قابل توجهی در روند و نتیجه کار او دارند. در نهایت طرح ذهنی با ابتکار و نوآوری طراح و با توجه به استدلال‌های ذهنی او و تجربیات گذشته‌اش شکل می‌گیرد. طرح ذهنی با ثبت شدن روی کاغذ ظهور می‌یابد.

مراتب مسیر طراحی سؤال به جواب به صورت زیر می‌باشد:

- جمع‌آوری اطلاعات
- تجزیه و تحلیل اطلاعات و نتیجه‌گیری از آنها
- بهره‌گیری از تجارب پیشین
- شکل‌گیری طرح ذهنی
- ظاهر شدن طرح ذهنی

موقعی که به معمار سفارش طراحی یک خانه مسکونی داده می‌شود، در ذهن او سؤالاتی نظیر فعالیت‌هایی که در خانه انجام می‌گیرد؛ تعداد افراد، شرایط سنی افراد، موقعیت و ویژگی‌های فرهنگی خانواده و ... مطرح می‌شود. پس از پاسخ‌گویی به این سؤالات برای ساخت بنا لازم است طراح به انتخاب مصالح ساختمانی مناسب و شیوه برپایی خانه مبادرت بنماید.

علاوه بر موارد فوق، چون افرادی که قرار است در خانه ساکن شوند انسان‌هایی دارای روح و روان هستند پس معمار باید بتواند به کالبد مادی بنا معنایی ببخشد که پاسخ‌گوی نیازهای

روحي و روانی او باشد.

بسیاری از ما با واژه‌هایی چون فضای دل‌باز، بی‌روح، خسته‌کننده، سرد و پویا آشنا هستیم و یا در وصف جایی آن را به کار برده‌ایم. این موارد نشان دهنده الزام توجه به معنا در طراحی معماری است. بنابراین فضاها علاوه بر کالبد مادی دارای روحی هستند که در عین ارتباط با کالبد مادی تأثیری فراتر از آن بر روان و جسم انسان می‌گذارد.

بیشتر بدانیم

خلق معنا در معماری

با وجود ارتباط زیاد بین معنا و ویژگی‌های مادی و فیزیکی یک بنا وضع ظاهری و ویژگی‌های مادی و فیزیکی یک بنا کیفیت یا به عبارتی یک معنا و باطن را برای او رقم می‌زند. همان‌طور که ویژگی‌های ظاهری هر شخص بسیاری از صفات باطنی او را آشکار می‌سازد، در تمام مراحل طراحی، معمار به دنبال اکتساب معنایی خاص در کنار جسمیت بخشیدن به کل و اجزاء اثر خودش است. درک و بینش طراح نسبت به مقوله‌ای که به آن وارد می‌شود در معنا بخشیدن متفاوت خواهد بود. مثلاً اگر او فضای نشیمن را مکانی آرام پس از کار روزانه و خواندن مجله فرض کند فضایی متفاوت با کسی که همان‌جا را فضایی برای معاشرت‌های دوستان خانوادگی، بازی با کودکان و گپ زدن با آنها بداند، طراحی خواهد کرد. با مطالب و مثال‌های طرح شده متوجه می‌شویم که هدف از معماری تنها ساخت قالبی برای فعالیت‌های گوناگون نخواهد بود و چون انسان‌ها ورای جسم خود روانی بس پیچیده نیز دارند، لذا معماری باید با فراهم ساختن فضاهای مورد نیاز او، به شکوفایی این وجه از شخصیت انسان نیز توجه کند.

معمار در طی فرایند سؤال به جواب سه فعل اصلی را انجام می‌دهد.

- شناخت
- برنامه‌ریزی
- طراحی

مرحله ۱: شناخت

شناخت، اولین و پایه‌ای‌ترین کاری است که معمار در ابتدا انجام می‌دهد. او قبل از دست بردن به کار، عوامل آشکاری چون بستر و محیط پروژه، محدوده زمین، عوارض و خصوصیات آن، سازه و تأسیسات موجود، مصالح و تکنولوژی ساخت و مهم‌تر از همه درک استفاده‌کنندگان طرح و شناخت نیازهای آنها، علایق و خواسته‌هایشان، مسائل اقتصادی و بسیاری موارد دیگر را شناسایی می‌کند. بدین ترتیب معمار با کسب اطلاعاتی در زمینه عوامل اثرگذار در طرح و کسب شناخت دقیق از آنها، بر موضوع طرح خود آگاهی کامل می‌یابد.

مرحله ۲: برنامه‌ریزی

برنامه‌ریزی به معنای تعیین فعالیت‌های اثربخش در جهت تحقق هدف به بهترین شکل ممکن است. در طبقه‌بندی کارهای انجام شده در مسیر طراحی، برنامه‌ریزی، حلقه واسطه بین شناخت و طراحی است. در مرحله برنامه‌ریزی، محدودیت‌ها و قابلیت‌های پروژه تعیین شده و تصمیم‌ها گرفته می‌شود. در این مرحله معمار به ۴ دسته از اطلاعات نیاز دارد.

- اطلاعات به دست آمده از کارفرما یا استفاده‌کنندگان
- اطلاعات به دست آمده از شناخت کلیه شرایط حاکم بر طرح چون بستر، سازه و ...
- اطلاعات به دست آمده از ضوابط قانونی و احکام قانون‌گذار
- نظرات شخصی معمار

نتیجه‌گیری‌های گرفته شده از اطلاعات دسته اول برنامه فیزیکی پروژه را فراهم می‌کند. جمع‌بندی اطلاعات دسته دوم منجر به استخراج برخی از احکام معماری می‌شود. دسته سوم اطلاعات ضوابط قانونی طرح را روشن کرده و سرانجام دسته چهارم منجر به تدوین مبانی نظری و مشخص شدن ارزش‌های معمارانه طرح می‌گردد.

برنامه‌ریزی شامل مراحل زیر است:

- ارزیابی اطلاعات و طبقه‌بندی آنها
- تهیه برنامه فیزیکی پروژه
- استخراج احکام طراحی
- تعیین ضوابط قانونی طرح
- تدوین مبانی نظری معماری